

אשית עצות בנפשי

שיחות ופנינים
ממורינו ראש
הישיבה שליט"א

ל"ג
פרשת מקץ
תשפ"ד

שיעור ליל שישי
וישב תשפ"ד

חיזוקים קצרים שנאמרו
לאחר שיעור הדף גמרא

שבת עם הרה"י
מפי אחד המשתתפים

פנינים מסעודת ר"ח
לתומכי הכולל - טבת פ"ג

- פנימו -

יוצא לאור על ידי תלמידי היכל הקודש
בני ברק יצ"ו

להערות והארות: USHISEB@GMAIL.COM

ליל שישי פרשת וישב תשפ"ד

תנוכה – חג לרחוקים

אנחנו עומדים כעת בימים קדושים כאלו, ימי התנוכה, ימים שבהם כל אחד יכול להתקרב להקב"ה, כל הצדיקים דיברו על זה, כל אחד לפי סגנון לשונו, וכולם כאחד אומרים: שכל יהודי באשר הוא, אף אם הוא בתוך חושך גדול, ואף אם נפל בשאול תחתית, יכול הוא בימים האלו להתקרב אל הקב"ה, הוא יכול בימים אלו להדליק שוב את נשמתו רוחו וגופו להקב"ה, ולכן התקינו שאת המנורה מדליקים דווקא בלילה כשיש חושך, בשונה מכל המצוות שמקיימים דווקא ביום, וחושך מרמז על קליפות, ותיקנו להדליק ברשות הרבים, שמרמז על מקום של קליפות וטומאה, ותיקנו להדליק למטה מעשרה טפחים, להראות שאף מי שהוא בחושך וברה"ר ולמטה מעשרה יכול הוא לחזור אל הקב"ה.

ניצוץ אחד

בפרשת השבוע פ' וישב, אנו רואים דבר פלא, רש"י מסביר למה הפסוק וישב יעקב בארץ מגורי אביו נכתב אחרי כל אלופי עשו, ומסביר רש"י משל לפשתני שנכנסו גמליו טעונים פשתן, ותמה הפחמי אנה יכנס כל הפשתן הזה, בא פקח אחד ואמר לו, ניצוץ אחד יוצא מהמפוח שלך ששורף את כולו, ודברי רש"י תמוהים ביותר, איזה פקחות הוא זה, הפחמי תמה מה עושים עם כל הקונטיינר

של סחורה שהזמין, ולא יודע איך לאחסן את זה, ומגיע איזה פיקח ואומר לו, שיש לו עצה טובה, פשוט לשרוף את זה, אבל רש"י אומר את הנמשל ובנמשל באמת צריכים חכמה מרובה לזה, רש"י אומר שכך היה אצל יעקב, והאמת היא שכל יהודי הוא יעקב, וכשיהודי רואה את כל העבירות שעשה, כל הקליפות שיצר, הוא תמה איך יוכל עם כל העבירות הרבות שעשה, אומרים לו שניצוץ אחד יוצא מיוסף שמכלה ושורף את הכל, תוציא ממך ניצוץ אחד, מצוה אחת, אנחה אחת אל הקב"ה, דיבור אחד אל הקב"ה, רבש"ע אני כל כך רוצה להיות טוב, אני כל כך רוצה לחזור אליך, רבש"ע אני עשיתי כל כך הרבה רע אבל אני באמת רוצה להיות טוב, ועל זה צריכים פיקחות, בן אדם רואה את עצמו עם שקים מלאים של עוונות, איך הוא יכול להיפטר מזה, הכל בניצוץ אחד היוצא עם המפוח.

עזור לי עם הפרנסה

בן אדם רואה את עצמו מלא בצרות ויסורים, ולא יודע מה לעשות, אומרים לו, תהיה פיקח, ניצוץ אחד יוצא מהפה שלך, תגיד דיבור אחד להקב"ה: רבש"ע תעזור לי, יהודי שבור שיש לו כל כך הרבה חובות ולא יכול לכסות את זה, ומי מדבר שמתאגדים אנשים רבים, וביחד אומרים כולם שכעת המצב הכלכלי קשה, וכולם גונחים ומתאנחים יחד, וכל אחד אומר שכל

להודות על הבריאות

את זה אנחנו מוצאים השבוע אצל יוסף הצדיק, ויהי ד' את יוסף ויהי איש מצליח, וירא אדוניו כי ד' איתו, פוטיפר הרשע ראה שהקב"ה עם יוסף, איך הוא ראה את זה, כותב רש"י כי פוטיפר ראה ששם שמים שגור בפיו, כששאלו אותו מה נשמע, הוא מיד ענה הודו לד' כי טוב, כששואלים יהודי איך מצב הפרנסה, הוא יכול לענות שיש ימים קשים, אבל ירא שמים עונה, אני כל כך מודה להקב"ה, אני מודה להקב"ה שאני בריא ושאני נושם, אם ליהודי מתחיל בעיות עם הנשימה שלו, הוא בכלל לא חושב על כסף ועל פרנסה, אם הוא נחנק, הוא מתחיל לרוץ מרופא לרופא, ולא חושב בכלל מכסף, הוא רק חושב שהרופא יגיד שרואים על הבדיקת דם שזה לא הדבר החמור שחושבים, שזה רק בעיה רפואית קטנה יותר, כמה יהודי צריך להודות להקב"ה שהוא בריא, אנשים לא קולטים כמה חסדים הקב"ה עושה איתם, שיכולים ללכת ויכולים להזיז כל האברים.

אם ח"ו אחד הילדים לא בריא, והאשה מבקשת מהבעל שיקח את הילד לרופא, איזה טפשות הוא לענות שאין לו כח, וכי אתה עושה לה טובה, וכי הילדים רק שלה, האם הילדים שלך לא מעניינים אותך, וכשהולכים לרופא, והוא אומר שיש כאן משהו מדאיג וצריך ללכת לרופא גדול, פתאום הכל נעצר, אין עבודה אין כלום, רק תפילות ובקשות שהילד יבריא, וכשהרופא מביא תשובה ואומר שהילד בריא, הוא כל כך מודה להקב"ה על כך, וכעת בימי חנוכה אנחנו צריכים לזכור להודות גם כשכולם בריאים, זה מה שהיה בימי חנוכה, מצאו קצת שמן והתחילו להודות להקב"ה, ולא רק באותה שנה, אלא לשנה אחרת קבעום, לכל שנה ושנה, תמיד לזכור את החסד שהקב"ה עשה לנו, בכל השנים בגלות עם ישראל מחיה את עצמו עם נס חנוכה, רק לפתוח את העינים ולהודות להקב"ה.

כך יבש עכשיו, צועקים שמר להם, הרי אתם יכולים לשרוף הכל, ניצוץ אחד יוצא ממפוח שלך, אנחה אחת, תגיד רבש"ע תעזור לי לצאת מהחובות, רבש"ע קשה לי, אני רק רוצה להיות יהודי ירא שמים, אני חייב פרנסה, אני צריך לשלם שכירות אני צריך לשלם משכנתא, אני צריך לשלם את המכולת ואת הרכב, רבש"ע מאיפה אני לוקח את זה.

נס כד שמן – בזמן הזה

וזה בדיוק מה שהיה בימי חנוכה, הרי כד אחד של שמן לא יכול לדלוק שמונה יום, כשיש למישהו רק חמש דולר בכיס הוא לא יכול לקנות עם זה את כל ההוצאות לשבת, אי אפשר לשלם עם זה משכנתא, אבל ומנותר קנקנים נעשה נס לשושנים, כמו שהיה נס בימי החשמונאים, אפשר גם בחמש דולר לשלם הכל, כי הקב"ה הראה ניסים, הכד שמן שמצאו אז לא דלק רק אז לשמונה ימים, אלא הנרות דולקים כבר מעל אלפיים שנה, כלל ישראל חוגגים את הנס הזה בכל שנה ושנה, איך שקצת שמן היה להם מספיק לכל צרכיהם, וככה יכול להיות כל שנה ושנה.

הלל והודאה - ישועות

החשמונאים נכנסו לבית המקדש וראו איך הכל חרוב ונחרב, אבל ראו איזה כד שמן קטן, טיפת שמן ועשו מזה עסק גדול, התחילו להלל ולהודות להקב"ה על זה, וההודאה גרמה לנס גדול, ודלק כל הזמן, ר' נתן אומר שכשיהודי מתחיל להודות להקב"ה הוא בודאי יראה ניסים וישועות, עוד לא היה יהודי שנושע מאנחות, עוד לא נושע יהודי ממרמור ודכאון, עם אנחות אפשר לאבד הכל, שואלים יהודי מה נשמע, אם עונים הכל באדמה, היהודי הזה לא ישאל אותו שוב מה נשמע, אף אחד לא אוהב אנשים עם מרה שחורה אוהבים אנשים שמחים, שואלים יהודי מה נשמע, אם הוא ירא שמים הוא מיד עונה, הודו לד', חסדי ד', ברוך השם.

מבחוץ, אבל הקב"ה ריחם עליו שזה יהיה בנו, הרי סוף סוף בן מרחם על אבא, ואף שכעת נראה שהבן רוצה להרוג אותו, אבל אולי אפשר להגיד סברא שאולי הבן לא יהרוג אותו, ועל זה הוא הודה להקב"ה בברחו מפני אבשלום 'בנו' שזה הבן שלו, ואחרי שהתחיל להודות להקב"ה ויצא מהקטנות שלו, כבר יכל לפתוח את לבו בצעקה אל השי"ת, והתחיל לבכות, ד' מה רבו צרי רבים קמים עלי.

ספר תהלים – הלל קודם בקשה

העצה הזאת הוא מרבינו, ור' נתן מבאר את זה כל כך יפה בארוכה, צריכים לציין את הדברים [בלקוטי הלכות הלכות כלאי הכרם הלכה ד' אות ו'], כי לפעמים יכול בן אדם להגיע לזמן שקשה לו לפתוח את הפה, הוא מרגיש סתום לגמרי, וחושב איך יכול להודות להקב"ה, אין לו כלום, אומרים לו שיחפש ויגרד משהו שהוא יכול להודות על זה להקב"ה, ספר תהלים נקרא כן, על שם ההילולים שיש בספר, והרי רוב רובו של הספר אינו הלל והודאה, אלא בקשות ותפילות שהקב"ה יעזור לו וימחל לו, אבל מדייק ר' נתן שרואים כל הזמן בספר תהלים, שכל פעם כשיש בקשה ותפילה יש קודם כל שבח והודאה, כי רק זה מה שנותן את הכח לבן אדם לדבר אל הקב"ה, ולכן כל הספר מגיע מהילולים.

לחפש ולמצוא על מה להודות

לפעמים אומרים למישהו שהקב"ה כל כך טוב אליו וכל כך אוהב אותו, ולכן הקב"ה נותן לו חיים, וברוב טפשותו הוא עונה שאדרבה הוא לא רוצה לחיות וזה חלק מהעונש שהקב"ה נותן לו, ירחם השם על דיבורים כאלו, כשמגיעים למצב כזה נמוך חייבים למצוא איזה מקום ששם אפשר להודות להקב"ה, ועל ידי הלל והודאה יוצאים מהקטנות, ואת הכח הזה מקבלים באלו הימים, ימי הלל והודאה.

אני יכול להגיד לכם מה שאני עושה, עמכם

על ידי הודאה אפשר לפתוח את הלב בבקשות ר' נתן אומר שלפעמים יהודי נופל בכזו קטנות שהוא לא יכול לפתוח את הפה להקב"ה, לפני שנים רבות אמר לי חבר שלי: מה לעשות שנפלתי במרה שחורה כזו נוראית, אמרתי לו בא נלמד אשר בנחל, הוא אמר שלמד אשר בנחל ולא רואה כלום, הוא מרגיש בקטנות נוראה, הוא לומד עוד מכתב ועוד מכתב ולא רואה כלום, הוא מבקש שנעזור לו הוא מרגיש כעס על כל העולם ולא מצליח להחיות את עצמו, אמרתי לו שר' נתן מדבר ממנו בליקוטי הלכות.

ר' נתן אומר את דבריו על דברי חז"ל בסנהדרין שאומרים על הפסוק מזמור לדוד בברחו מפני אבשלום בנו, שדוד המלך הגיע למצב שרצה לעבוד עבודה זרה, איך יכול להיות שדוד המלך הגיע למצב כזה, מסביר ר' נתן בליקוטי הלכות שכשיהודי בצרה גדולה, הוא יכול להגיע לרגע שהוא כפתע בינו לבין שאול תחתית, ר' נתן אומר שאותו דבר זה עם שפע, כי יש אנשים שבשעה שמקבלים שפע הם פונים להקב"ה בשבח והודאה, ויש אנשים שעליהם נאמר שמנת עבית כשית ועוזבים את הקב"ה, ואותו דבר זה בעת צרה, יש יהודי שכשמגיע צרה הוא מבין שהקב"ה מביא לו את הצרה רק לקרב אותו, ולכן הוא הולך לפינה ובוכה להקב"ה שיעזור לו, אבל לפעמים יש אנשים שכשמגיע צרה הם נופלים לקטנות הדעת והמוחין, ולא יכולים לדבר אל הקב"ה ונופל להם מחשבות איומות.

דוד המלך ראה את עצמו בסכנה נוראה, עד כדי חשש עבודה זרה, וחשב מה יוכל להציל אותו, 'מזמור לדוד' בברחו מפני אבשלום בנו, הוא לא יכל לבקש ולהתפלל מרוב צער והתמודדות נוראה, רק אחרי שהתחיל לחשוב ולחפש במה הוא יכול להודות להקב"ה במצב שהוא נמצא, הוא חיפש וחיפש עד שמצא משהו בדיעבד שבדיעבד, כפי שהגמרא אומרת בברכות, שדוד המלך אמר 'מזמור' לדוד, בשירה וזמרה להקב"ה, דהרי הקב"ה הבטיח לו שיביא לו צרה, וזה היה יכול להיות מישהו

השינה מועיל לאמונה

אנשים חושבים שיש להם צרה וישארו תקועים כך, מה יהיה עם ביתם מה יהיה עם ילדיהם מה יהיה עם הפרנסה, ופתאום רואים שהקב"ה עוזר ולא נשארים בצרה, צריך לדעת שהרבה פעמים הרגשות הנוראיות האלו מגיעים מעייפות, פגשתי אתמול בערב אברך הוא אמר לי שהוא רוצה לעזוב את הכל, לא שאלתי בדיוק איזה חלק הוא רוצה לעזוב, האם להפסיק להתלבש ולאכול, האם להפסיק להניח תפילין, אבל הוא אומר שרוצה להפסיק הכל, אני פוגש אותו היום בבוקר הוא אומר שהכל עבר לו הוא קיבל את המוחין בחזרה, אמרתי לו שרבינו אומר את זה, שהשינה מועיל לאמונה, לפעמים כלילה נראה סוף העולם, ובבוקר רואים שהכל עבר, אבל כך או כך חייב יהודי למצוא נקודה להודות להקב"ה, ואחרי שיוודים הקושיות והכעס, הוא יכול לפתוח את לבו.

כח התפילה

הצרה הגדולה שבן אדם יכול לסבול בו, זה רבים אומרים לנפשי אין ישועתה לו באלוקים סלה, כשבן אדם חושב שכבר לא יהיה לו ישועה, והוא איבד את העולם הבא, וכבר לא יהיה לו תיקון לנפשו, אבל דוד המלך המשיך להגיד אפילו שכולם אומרים לי כך, ואתה ד' מגן בעדי, הקב"ה יגן עלי וישמור עלי, כי קולי אל ד' אקרא ויענני, בכח התפילה, וככה כל המשך המזמור דיבורים כל כך יפים, ודיבורים אלו אומר רש"י ניצוץ אחד יוצא, הרי יעקב אבינו עבר צרות יגון ואנחה, וסוף סוף הגיע מצב של 'וישב יעקב' הוא חשב שהוא הולך לשבת בשלוה, ושוב צרת יוסף, אבל כח התפילה, דיבור אחד, ניצוץ אחד שיצא מפיו שרף את כל הצרות.

גנות הקנאה

כל צרת יוסף הגיע מקנאה, ויקנאו בו אחיו,

אנוכי, ב"ה שאני לא בצרה, אבל גם אני צריך לשלם כסף, יש לי מוסד ואני מתבייש להסתכל בפנים של עובדי המוסד כשאני לא יכול לשלם להם משכורת, ב"ה לא מדובר בשנים שלושה עובדים, והיצר הרע מגיע גם אלי, אני מתחיל לחפש על מה אני יכול להודות להקב"ה, ומצפים לנס ולישועה שתבוא בקרוב, כשמסתכלים אחורה רואים כמה הקב"ה טוב, ב"ה שאתמול ושלשום היה לי אוכל, וגם אם אין כסף לקנות אוכל יקר, אפשר לחיות את הנפש בכמה דולרים, אפשר לקנות חבילת ארבעס, חז"ל אומרים שזה מאכל יהודי, מבשלים עם קצת מים ומלח, יש אוכל חם ויהודי, זה עולה שתי דולר, וב"ה ארבעים ושתיים שנה הקב"ה שולח אוכל ובגדים, וכשמתחילים להודות נפתח הלב.

כך הענין של רבינו

מסופר שפעם אחת התעוררה הבת של רבינו אדל ע"ה, עם פחדים נוראים שראתה חלום נורא, והרי רבינו אמר על בנותיו שהוא הביא אותן מעולם מאוד גבוה, והיו צדקניות גדולות, ואצל צדיקים כשרואים חלום, רוצים להראות להם משהו מהשמים, ומיד היא הגיעה בריצה אל ר' נתן, וסיפרה שראתה חלום נורא, היא ראתה את כל אנשי שלומו של אביה ז"ל, אוחזים יד אחד בשני, מאוד חזק, ואומרים שכשרבינו ירצה להיכנס לבית כנסת, לא יתנו לו להיכנס, ובחלום היא חשבה מה יהיה כאן, והיא רואה את אביה מגיע למעגל הראשון, ומיד זה נפתח והוא נכנס, והיא רואה שהאנשים במעגל השני אומרים שאצלהם זה לא יקרה, הם לא יתנו לו להיכנס, ורבינו מגיע אליהם וגם שם נפתח והוא נכנס, וככה גם במעגל השלישי והרביעי, והיא שאלה את ר' נתן מה פשר החלום, ענה ר' נתן שבדיוק כך הולך הענין של רבינו, זה נראה כאילו שלא ילך הלאה, הכל סגור ומסוגר, אבל זה כן הולך הלאה, ואתה מרום לעולם ד', לעולם ירך על העליונה.

מר, השבטים הגיעו למסקנא שחייבים לפי ההלכה להרוג את יוסף, ואחרי זה חשבו אולי ההחלטה נבעה מתוך רעב, ולכן התיישבו מיד לאכול לשם שמים, כדי לחשוב שוב האם באמת צריך להרוג אותו, ואז באמת הגיעו להחלטה שאפשר להוציא אותו ולמכור אותו לעבד לאחרים.

לא לצעוק בבית

כל השיחה שאני רוצה לדבר עכשיו, השארתי במיוחד כאן לתושבי הקריה, כדי לדבר את זה איתכם, אני לא כזה חסיד של אכילה בתוך רכב, אין בזה הרבה דרך ארץ, לא כולם צריכים לדעת איך הבית נראה, לפי הרכב רואים איך הבלאגן בבית, לפחות שהרכב יראה מסודר, אבל ראיתי אנשי שלומינו חסידי ברסלב, שאכלו כמה שקדים ואגוזים לפני שהלכו הביתה, אברכים יקרים וחשובים, רובכם למדתם בישיבה, ומי שלא למד לא הפסיד כלום ויכול להתחיל מרגע זה את הלימודים בישיבה, אני מתחנן אליכם, אסור לצעוק בבית, אני כל כך מבוויש כשאני שומע שיש עדיין כאלו שצועקים בבית, אסור להטיל אימה ופחד בבית, ד' עזר לך והתחנת, גם אם היא לא יכולה להיות כזאת בעלת בית, אל תתעצבן מזה, אם אתה רוצה אתה יכול לסדר את הבית, אסור לחיות עם רגשות כעס, אסור לחשוב כל הזמן איך היא לא מסתדרת, למה הכל עף פה בבית למה יש כזה בלאגן למה אין כביסה למה אין כלים נקיים, אסור לצעוק בבית, לאף יהודי אסור, וכל שכן לחסיד ברסלב שרבינו כל כך הזהיר אותנו לכבד את האשה.

אנשים נוסעים לקצה העולם לסגולות לפרנסה, ומשקיע השקעות ולא רואה הצלחה, וכל זה אולי נובע כי הוא לא מדבר יפה לאשתו, אל תגיד לי שיש שלום בית, כי כל השלום בית שיש לך כי אין לה לאן ללכת, צריך שיהיה צרות נוראות שאשה תלך ותפרק את הבית, אבל רוב הנשים מעדיפות לסבול את שנותיהן ולא לפרק, וזה ממש לא צודק, אסור שיקרה דבר כזה, ואם הבלאגן בבית מפריע לך, תסדר

כל פעם שתראו מחלוקת במשפחה, או בכל מקום שתמצאו מישהו מדבר על מישהו, תדעו שזה מקנאה, ככה הכתוב מעיד, ויקנאו בו אחיו וישנאו אותו, ככה זה בכל מקום, ילד פוגע בחבירו כי הוא מקנא בו, מקנא שהוא מצליח ללמוד ולהתפלל, והוא מרוצה, אחד מקנא בשכן שלו שמרוצה כל הזמן, ולכן הוא מתלונן נגדו, מתלונן על שטויות, הכל נובע מקנאה, והאמת שאין מה לקנא באחרים, מי יודע מה השני עובר.

לא לבעוס בבית

יש נושא אחד שאני רוצה לדבר, ואני מבקש מכל מי שנרדם שיתעורר, כי יש לי דבר מאוד חשוב לדבר, תקשיבו טוב מה כתוב בפרשה, אני כבר דיברתי פעם מזה ואני רוצה לדבר על זה שוב, יוסף הצדיק לא רצה ללכת לאחיו, הוא ידע לאיזה בעיה הוא נכנס, אבל הוא הלך במסירות נפש כדי לציית לאביו, וכשהגיע קרעו את בגדיו, קרעו לו את הבעקיטשע, זרקו אותו בכור, זרקו עליו אבנים וירקו עליו כפי שכתוב במדרש, וצעקו עליו בעל דמיון אחד, ואחרי זה התורה אומרת וישבו לאכול לחם, כשהייתי ילד קטן מאוד כאב לי, יש כאן המון המון סודות התורה, אבל מה הפשט, גם אם הגיעו למסקנא שחייבים להרוג אותו, איך אפשר ללכת לאכול סעודה ליד הבור, כשהדם עדיין רותח.

אחרי שנים כשהגעתי למוהרא"ש, שמעתי את התשובה בשם הבני יששכר, וראיתי את זה בפנים, הוא כותב בספרו על התורה אגרא דכלה פרשת וישב, מי שאוהב דרושים זה ספר מאוד יפה, הבני יששכר מתחיל את השאלה 'תמה אני' איך יכול להיות שישבו לאכול לחם ליד הבור, ומתרחץ בשם רבו הקדוש ר' מענדל מרימנוב זי"ע ששמע מרבו הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע, שבשעה שיהודי הולך הביתה אחרי יום עבודה קשה, הוא חייב קודם לאכול משהו לפני שהוא הולך הביתה, כי כשמישהו רעב הוא יכול מאוד מהר להגיע לכדי כעס, והוא יכול לצעוק על אשתו וילדיו ויהיה מאוד

מאוד מפחיד כשילד לא רוצה ללכת הביתה.

מי שצועק בבית ויש לו עם העצבים, שילך ליער, וידפוק את ראשו על העץ, ולא יוציא את עצביו על אשתו, אם היא מבקשת שתיקח אותה ממקום למקום, קח אותה בשמחה, תגיד לה שלשם כך אתה כאן, כדי לעזור לה, ולכן קנית רכב רק כדי לעזור לה, אני פותח את החומש ואני רואה את הפרשה, ואני מבין שאני צריך שוב לדבר את זה, אם אתם רעבים וכועסים, תאכלו משהו קודם, שלא תצעקו ח"ו בבית, יש הרבה אנשים שלא טועמים בקידוש בשבת בבית כנסת, אבל יש אנשים שצועקים בקול שהם לא עושים קידוש בבית כנסת, הם אוכלים רק בבית, כולם צריכים לדעת מזה, הרי המחנות אומר למישהו בא תעשה לחיים, מי שלא אוכל בקידושים לא חייב לפרסם את זה, הוא יכול להגיד בטח בטח, ממלא לעצמו כוסית קטנה ונותן לחיים, ואף אחד לא שם לב שהוא לא שתה מזה ולא אכל כלום, אבל אלו שכן רוצים לפרסם לכולם, שיבושם להם ואנחנו מוכנים להעריך את זה, אבל השאלה הגדולה מה קורה אחרי זה, כשמגיעים הביתה רעבים, ורואים שהבית לא מסודר, וכי היא חייבת לסדר את זה, וכי אתה לא חלק מהבית.

היצר לא עוזב עד זיבולא בתרייתא

אני ממש מתנצל שאתם הגעתם לשמוע כאן דברים יפים לחנוכה, אבל אני רוצה לדבר רק מה שנוגע למעשה, כשחוזרים הביתה בשבת בבוקר ורואים שהסעודה לא מוכנה, לא זורקים דברים, לא דוחפים את הילדים, זה סכנה גדולה, הילדים לא רוצים ללכת הביתה, אחרי זה הילדים מתפתחים לאט, ויש להם פחדים מכל דבר, הם מפחדים ללכת לכל מיני מקומות כי האבא צעק עליהם הרבה ונכנס בהם פחד, הרי ד' עזר לך ואתה נשוי, ד' עזר לך ויש לך ילדים, ד' עזר לך ואתה מצליח להביא הביתה אוכל לילדים, תדבר יפה בבית, יש אנשים שכבר נמצאים עשרים שנה אחרי החתונה, יש לו כבר נכדים, והוא עדיין מרגיש שרימו

אתה את הבלאגן, כשיש דברים בבית שמפריע לך תנסה לדבר איתה על זה יפה, ח"ו לצעוק, אני כל כך הרבה פעמים דיברתי מזה, ואני רואה שאני עוד אוחז בא', אני מקבל מזה הרבה חלישות הדעת, וחושב שאולי לא מתאים שאני ישב כאן וידבר אליכם, אולי אם מישהו אחר היה מדבר, הוא היה עושה את העבודה יותר טוב.

לא להפחיד את הילדים

לא כל אחת יכולה להיות מוכנה ברגע שאתה רוצה, תחפש את הנקודות הטובות שבה, הרי גם אתה לא מושלם, אבל אתה יכול לסבול את עצמך כי אתה זה אתה, אתה חייב גם לסבול אותה, כל השבוע מחכים לשבת קודש, ובמוצאי שבת הילדים מספרים בתלמוד תורה איך היה בבית, ילד קטן התלונן למלמד שלו שהוא לא רוצה ללכת הביתה כי אבא שלו צועק על אמו, המלמד שואל מה הוא יכול לעשות כשהוא שומע את זה, הילד לא רוצה ללכת הביתה, זה נשמע מאוד מפחיד, וזה לא פלא שהפרנסה תקועה שם, רבינו אומר בשיחות הר"ן אם תכבד את אשתך יהיה לך עשירות, וגם בליקוטי מוהר"ן אומר את זה רבינו, אסור לכעוס בבית, כל הבית מחכה כל השבוע לשבת, ואז מגיעים הכעס, אני לא יתן את המשלים שלכם שלא תעלבו, אתן משלים שלי, אני צריך כוס סודה קר בסוף הסעודה, אני לא נזכר מזה לפני הדגים, רק בסוף, וכי אני עכשיו יתחיל לצעוק, למה לא זכרו להכניס בקבוק סודה למקרר, גם אם אזכיר אלף פעם לא יזכרו, אעדיף לשאול את עצמי למה לא זכרתי להכניס ביום שישי בקבוק סודה למקרר, וכי היא חייבת לי סודה קר, אתן לכם רק דוגמאות ממני, אצלינו נהוג לאכול מצה בביצים בשבת, אתם יכולים לכתוב את זה במנהגים, אני הייתי מעדיף שזה יהיה על הפלטה, אבל אסור לצעוק עליה למה לא הכינה את זה על הפלטה, אפשר בשבת בבוקר לפני שיוצאים לבית כנסת להכין את כל הענינים שיש לך, אני נותן לכם קצת משלים שזה יזכיר לכם מה שקורה אצלכם, זה

מהקב"ה, אם מישהו נותן לכם עצה אחרת הוא סתם עובד עליכם.

אני מתחנן אליכם מעמקי לבי, תלמידי היקרים, אני כל כך עבדתי קשה בשבילכם, עד שזכיתי להביא לכם שידוך בעז"ה, כמה לכלכתי את עצמי בשבילכם, ב"ה אין לי כבוד מזה, ואני לא צריך, אבל כל כך כואב לי כשאחרי זה אני שומע שהבעל צועק בבית, הוא לחוץ ועצבני, ולא מכבד בבית, ואז אני חושב לעצמי וכי בגלל זה הייתי צריך ללכלך את ידי, וכי על זה היה צריכים להגיד לי שהקמתי כת ואני גונב ילדים, וכי אני צריך ילדים, ברוך השם שיש לי ילדים משלי, אני רק רוצה לעזור לאחרים, אני עוזר לעשות שידוכים ושולח אתכם הלאה, אבל אל תצעקו בבית.

השומר עיניו – מרוצה בבית

מי שצועק בבית זה סימן עליו שהוא לא שומר על עיניו, אם היה שומר על עיניו אשתו היתה מוצאת חן בעיניו, ולא היה חושב שמישהו אחר מצא משהו יותר טוב, ולא היה חושב שבמקומות אחרים הבית יותר מסודר ושלבושים יותר יפה, ועל ידי זה כל הבית בלחץ, אם אתה מרגיש רע בבית, תלך לפינה ותבכה להקב"ה שאתה רוצה שאשתך תמצא חן בעיניך, ושבבית יהיה שלום אחוה אהבה ורעות, ותאכלו משהו לפני שאתם מגיעים הביתה, ותוסיפו לזה תפילה ותפילה, אל תאכלו הרבה לפני זה, כי אחרי זה תבוא הבית ולא תאכל כלום, ושוב פעם יתחילו בעיות, סוף סוף היא הכינה משהו ולא תאכל, ואז יש אנשים שיודעים איך לשחק על רגשותיה ולהסביר לה כמה שהיא תמיד לא צודקת וכמה שהיא לא מוצלחת, ומי מפסיד מזה, רק הבעל, צריך לעשות על זה הרבה תשובה.

טענת השבטים: לא דיברו איתנו ולא אמרו לנו

לא אעכב אתכם הרבה, אבל ראיתי רש"י שמאוד התעוררתי, זה היה חידוש בשבילי

אותו עם שידוך, היצר הרע רץ אחרי אנשים עד זיבולא בתרייתא, תהיה מרוצה במה שהקב"ה שלח לך, מוהרא"ש היה מספר על חסיד ברסלב קשיש וחולה, שהיה צריך אחות סיעודית שתעזור לו, והוא תמיד הקפיד שיהיה שם אחד הנכדים שלא יהיה איסור יחוד, ואחד הנכדים חשב לעצמו, הרי הוא כזה זקן וחולה, וגם היא היתה מאוד זקנה, ולכן הנכד רץ להתפלל בבית כנסת, וכשחזר ראה את סבא שלו שוכב ברחוב, הוא לא יכל ללכת, הוא גלגל את עצמו החוצה, והנכד שואל את סבא שלו, סבא מה קרה לך הרי אתה חולה וזקן על מה אתה חושש מאיסור יחוד, ענה לו הסבא, היצר הרע יכול לקחת בן אדם חולה וזקן, ולעשות אותו לבריא וצעיר, ועושה אותה לצעירה, כי היצר רץ אחרי אנשים עד הרגע האחרון, וככה אנשים חושבים אחרי שנים רבות שנפלו בשידוך, ולא מבינים שהאמת היא שהיתה רק אשה אחת בעולם שהסכימה להתחתן איתו, אחת מתוך 7 מיליארד איש הסכימה.

עצה אחת – לצעוק אל ד'

צריך להסתכל על עצמו עם עין של אמת, רבינו אומר בליקוטי מוהר"ן שכשיהודי מתקרב לצדיק, נופל עליו שפלות אמת, לא שפלות של יאוש, אלא שפלות שהוא מבין שהאמת הוא שהוא כלום, והקב"ה עשה איתו חסד גדול שהתחתן, ואף אם יש לה כל מיני מחשבות וחרדות ופחדים, תדבר איתה דיבורי אמונה, ותבקש שוב מהקב"ה שיעזור לך, מוהרא"ש סיפר שתלמידי הבעל שם הקדוש זי"ע הגיעו לרובם הקדוש טרם הסתלקותו, ושאלו, רבי מי יהיה הממשיך, אצל מי ללכת, אמר להם הבעש"ט אני לא יכול להגיד לכם מי ימשיך, אבל אני יכול להגיד לכם, שאם תמצאו רבי ותבקשו ממנו עצה למלחמת היצר ויראת שמים ועל גאווה ומחשבות נקיות, והוא יתן לכם איזה עצה על זה, תדעו שהוא לא מנהיג אמת, כי אין עצה על כך, יש רק עצה אחת ויחידה, לבקש שוב ושוב מהקב"ה, אותו דבר זה עם עצה לשלום בית, יש רק עצה אחת, לבקש שוב ושוב

אמר, זה מאוד קל לדבר עם ילדים, אסור לכתוב בשבת, ואף אחד לא לחוץ איך אסביר את זה לבן שלי, אולי הוא ישאל אותי למה אסור, אלא אומרים לילד שאסור כי הקב"ה לא מרשה, ואל תפחד אולי הילד יכניס אותך לפילוסופיה וישאל למה הקב"ה לא מרשה, עונים פשוט, כי ככה הקב"ה רוצה, אולי בשבת אפשר להוסיף שהקב"ה רצה שננוח וניזכר ממעשה בראשית, אבל יש המון דברים שעונים: כי ככה הקב"ה רוצה, למה הקב"ה אסר ללכת עם שעטנז, כי ככה הקב"ה רצה, אומרים לילדים בפשטות, שחייבים לשמור על אות ברית קודש, כי ככה הקב"ה אמר וככה הקב"ה רצה, אין כאן שקרים, אין כאן תשובה אחרת, זוהי התשובה האמיתית, לא רק לילדים אלא גם להורים, חייבים לשמור על העיניים כי ככה הקב"ה אמר וככה הקב"ה רוצה.

מוהרא"ש אומר שהאריז"ל אמר על המילים ויברך דוד א'ת י' שזה ר"ת ודאי, ומסביר מוהרא"ש שהכוונה היא שיהודי צריך לדבר מהקב"ה בוודאות, הקב"ה כאן, והוא אמר שאסור, אני הולך עם פיאות כי ככה הקב"ה אמר, וככה הוא רוצה, ואם הילד שואל שיש מישהו במשפחה שאין לו זקן ופיאות, עונים לו, אנחנו עושים את רצון ד', ונתפלל עליו שהוא גם יוכל לעשות כן, הולכים עם ציצית שהקב"ה אמר ככה, ואם לא מדברים לילדים, מגיעים למצב של וירד יהודה, הטענה של השבטים, למה לא דיברו איתנו למה לא אמרו לנו.

לחיות את הפרשה

מוהרא"ש היה מספר שהיו נשים שבשעה שקראו את הצאינה וראינה בליל שבת אחרי הדלקת נרות, היו מאוד בוכות בפרשת וישב, והיו צועקים ליוסף שלא ילך לאחיו, הרי ראית שנה שעברה מה שקרה, ראית לאן זה מוביל, ואחרי כמה שנים אמרו שכבר לא מציק להם וכבר לא אומרים לו כלום, ולא מרחמים עליו, הרי כבר עשר שנים אמרו לו, לא ללכת, והוא לא הקשיב, אנחנו צריכים ללמוד מזה שאת

כשראיתי פתאום את הרש"י, ויהי בעת ההיא וירד יהודה מאת אחיו, ואומר רש"י למה נסמכה פרשה זו לכאן, ללמד שהורידוהו אחיו מגדולתו, כשראו בצרת אביהם, אמרו, אתה אמרת לנו למכרו, אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך, לשבטים היה טענה, אף ששמעון ולוי אמרו שיש להרגו וראובן אמר להפילו לבור, אבל כשיהודה אמר למכור אותו, הקשיבו לקולו ומכרו, ואילו היה אומר להם שאסור ככה לצער את האבא וצריך להחזיר אותו הביתה, היו בוודאי מצייתים לו ומחזירים, הטענה היא: למה לא אמרת לנו, אם לא אומרים, לא יודעים, מכאן רואים כמה חייבים לדבר עם הילדים, ילדים מצייתים מה שאומרים להם, חייבים להגיד להם ולדבר איתם, כשאומרים לילד שהוא חייב לשמור על קדושה, הוא יקשיב, עדיין יש לו בחירה ויצר הרע ונסיונות אבל לפחות אמרו לו, והוא יודע מה לבחור, אם לא אומרים לו אין לו כלל בחירה, בחורים טוענים שאף אחד לא אמר להם אף פעם שיש דבר כזה של קדושת הברית, אומרים שפעם ראשונה שמעו דרשה בגיל שמונה עשרה שחייבים לשמור על קדושה, וכל אלו שמונעים מלדבר, עליהם הכתוב אומר וירד יהודה, יהודה אמר למכור ושמעו בקולו, וכיון שלא אמר להחזיר לאביו, הורידו אותו בגדולתו.

להגיד לילדים: ככה הקב"ה רוצה

צריכים לדבר לילדים בפשטות, יש הורים שלחוצים ולא יודעים מה לעשות, הם אומרים שראו שהבן שלהם נוגע במקומות אסורים, והתשובה היא מאוד פשוטה, תדבר שוב עם הילד ותדבר שוב, תגיד מאוד פשוט, שאסור לגעת, הורים לחוצים ושואלים מה אני יגיד לבן שלי מה אני יגיד אם הוא ישאל אותי למה אסור וכו', זה ממש שאלה מראש משובש, כי אף אחד לא ישאל איך אני יכול להגיד לבן שלי שלא יאכל בלי הכשר, אולי הוא ישאל אותי למה אסור, כי ההורים מבינים שאומרים לילדים זה אסור וזה מותר, אסור לאכול בלי הכשר, כי ככה הקב"ה אמר, ואסור לגעת כי ככה הקב"ה

הצלחת לצאת מזה, כל הנכדים של אבא שלי מדברים היום ככה עם האות ש' ולא מצליחים לצאת מזה, ובכל מקום שהולכים מתביישים לדבר, היהודי הזה חושב לעצמו, רציתי לענות לו שיש אלוקים בעולם, ואבא שלו מירר לי את חייו, ועכשיו קיבל הכל בחזרה, אבל לא אמרתי לו כלום, אמרתי בלב מחול לך מחול לך, ואמרתי לו שיש דרך איך להתחיל לדבר כך, איך עושים עם השינים ואיך עם הלשון, תספרו את הסיפור הזה לילדים שלכם, שלא יגידו לכם אחרי זה, אילו היו אומרים לנו היינו מצייתים.

כמה נערים מישראל גדלים עם זה שיודעים שהם רחוקים מהקב"ה ולא יכולים לשוב בתשובה, כי לא אמרו להם, אילו היו אומרים להם 'להשיבו אל אביו' היו חוזרים, אם היו אומרים להם שהקב"ה מחכה להם ואפשר לחזור בתשובה בוודאי שהיו חוזרים, הם בטוחים שהם נחשבים לגויים, ולא יודעים כמה האבא מצפה לבניו.

איש מוצלח במאסר

אפשר לעשות כתבה שלמה על איזה בחור שמאוד התעללו בו והגיע למדינה אחרת ועבר שם צרות צרורות, ותמיד דיבר אל הקב"ה, והוא היה איש מוצלח, כמו שהתורה אומרת על יוסף ויהי איש מצליח, כשכותבים את זה בכתבה צריך לכתוב יפה שלא יקלטו שמדובר ביוסף, אלא איזה בחור שקוראים לו יוסי וכל הצרות שעבר, והוא היה מוצלח, וזה פלא גדול, וכי בן אדם שיושב בכלא רחוק מהוריו ומשפחתו הוא איש מוצלח, בעינים שלנו מוצלח זה מי שיושב בבית מלון ומשרתים אותו, והוא יושב בחור בודד בכלא, כשכל אחיו נשואים עם ילדים, אבל הוא נקרא איש מצליח, כי יש לו את הקב"ה, ויהי ד' את יוסף ויהי איש מצליח, בן אדם שיש לו את הקב"ה, שמדבר כל הזמן להקב"ה, שמשבח ומודה להקב"ה, הוא איש מצליח.

הפרשיות האלו צריך לחיות בפשטות, להיות מונח בתוך המושגים של הפרשה, ללמוד מזה לעצמינו, רואים את השבטים הקדושים איך הגיעו למצב כזה של למכור אח שלהם, הכל כי לא דיברו איתם, כי בחסידות שלהם, הרבי לא דיבר איתם, ולא אמר להם שצריך להחזיר את יוסף לאביו, אנחנו נדבר לילדים שלנו.

לא לפגוע באחרים

וחייבים מאוד להיזהר לא לדבר על חסידויות אחרות, ב"ה הגענו למקום חשוב, הגענו למקום שאנחנו חושבים שזה הכי טוב לגדל בהם את ילדינו, אבל זה לא אומר שמותר ח"ו לצחוק על אחרים או לפגוע באחרים, צריך להזהיר את הילדים, שכשהם פוגשים חברים ובני משפחה מחסידויות אחרות, אסור לצחוק עליהם או לזלזל בהם, יש ללמד את הילדים לא לפגוע באחרים, הגיע אלי יהודי מארץ ישראל ושאל אם הוא יכול לאכול אצלי, אני ידעתי שיש לו איזה סיפור מיוחד, ואמרתי לו בטח שיבוא, הוא חשב שאני עושה לו טובה, אבל האמת הוא שרציתי שיבוא לספר לילדיי את הסיפור שלו, ואמרתי לכל הילדים לבוא לשולחן והוא סיפר להם את סיפורו.

וסיפר שכשהיה ילד הוא לא יכל לבטא טוב את האות ש', והיה ילד אחד בכיתתו שרדף אותו בצורה איומה, הוא תיאר את ההתעללות שעבר, איך שהילד בחר לתת לו כל מיני מילים שיש לזה שלש פעמים את האות ש', כדי שכולם יצחקו עליו, נתנו לו כינויים, וההורים לקחו אותו לטיפול בתחום זה, כי אפשר ללמד איך לדבר רגיל, הוא הבין כל מה שאמרו לו, אבל לא רצה ליישם בשטח, כי הוא ידע שהוא בין כה החוזק של הכתה, עד שעברו למדינה אחרת, ושם הוא התחיל ליישם את כל מה שלימדו אותו, ואחרי תקופה שעבד קשה בכל כוחותיו הוא התחיל לדבר כאחד האדם, היום אי אפשר לראות עליו כלום, והוא מספר שלאחרונה הוא מצא יהודי ברחוב, והיהודי אומר לו: אבא שלי סיפר לי שכשהיית ילד דיברת קשה עם האות ש', איך

איש מצליח – בלי הרגשים

שאל אותי היום אחד התלמידים, מה לעשות שאין לו שום רגש לתורה לתפילה לברכת המזון לנרות חנוכה, אמרתי לו שזה דבר גדול, לעבוד את ד' בלי שום רגש, להיות שמח עם המצוה כפשוטה, לגשת לנרות בלי שום רגש, ולהגיד בשמחה את המילים כפשוטן, ברוך אתה ד' אלוקינו מלך העולם אקב"ו להדליק נר חנוכה, מי שיש לו רגשות, זה דבר מאוד נחמד ונעים, אנשים אוהבים שגורמים להם לבכות ומרגשים אותם במצווה טאנץ, אבל יהודי לא צריך להמתין לרגשות, הוא מניח תפילין כי הקב"ה אמר, הוא מדליק נרות כי הקב"ה אמר, וזה נקרא איש מצליח, הוא עושה את מה שהקב"ה אומר, וזוכר מהקב"ה, ולא כמו ההוא שאומר שהוא לא מדליק נרות חנוכה כי הוא עכשיו במרה שחורה, כי הוא כועס עכשיו על אשתו, כי הוא אמר לה שתכיני את המנורה בזמן ולא הכינה, או כי הילדים הפכו את זה, מכינים שוב ועושים את מה שהקב"ה אומר, ולא כועסים, או שהוא מגיע הביתה בשמחה ורואה שהיא כועסת, ולא מצליח להוציא ממנה למה היא כועסת, והוא מנסה להרגיע אותה, ולא מתעלמים ממנה, מנסים להוציא אותה ממצבה, מנסים לצאת איתה, אבל לפעמים לא מצליחים ולא יודעים למה, אז לא כועסים על כולם, הולכים להדליק את הנרות איך שהוא יכול, מקיימים את המצוה כפשוטה, כי אנחנו עושים את רצון השם ושמחים בזה, אפילו שכל התוכניות של חנוכה השתבשו לו.

אני מתחנן אליכם שוב בסיום דברי, אל תצעקו בבית, אם אתם רואים שאתם לא מצליחים לשלוט על עצמכם, תלכו להתייעץ עם רופא, אולי צריך לקחת משהו, אני מאוד רציני, לא צועקים בבית, ואני לא מדבר ח"ו לקחת

משהו מסוכן או סמים רח"ל, לא מתייעצים עם חברים מה לקחת, הולכים לרופא ואומרים לו שכשמגיעים הביתה לא מצליחים להשתלט על העצבים וצועקים על האשה והילדים, כשרואים כביסה וצעצועים צועקים, והרופא יתן לך משהו שירגיע אותך שלא תצעק, בבית כנסת אתה יכול לצעוק כי אחרי כמה דקות יוציאו אותך מהבית כנסת, אבל בבית אסור לצעוק, מוהרא"ש סיפר שר' אברהם ב"ר נחמן גער באחד מאנ"ש ששמע שהוא צועק על אשתו.

נלך הביתה להתכונן בשבת, לא צריכים דברים גדולים, ב"ה יש כאן שפע גדול בקריה, יש את בית התבשיל ששולח לאנשים מצרכים בסיסיים, לקידוש יהיה לכם, וב"ה חלות יהיה או מצות, והעיקר להיות בשמחה, תבקשו מהקב"ה שיהיה שמחה בבית, תצאו קצת לטייל יחד, תתאווררו, ותגידו אחד לשני ב"ה שיש לך כל כך הרבה דברים טובים, אברך אחד שאל אותי איזה קבלה טובה לקחת על עצמו לכבוד חנוכה, אמרתי לו שיקבל על עצמו שישב כל יום עם אשתו למשך דקה אחת, ששים שניות, ויעשו משחק, הוא יתחיל להגיד תודה להקב"ה על משהו מסויים, ואז היא תגיד על משהו אחר, ככה כל יום, פעם אחת מודים על ילד פלוני ופעם אחד על הילד השני, ופעם אחת על הבריאות, ופעם אחת על הקורת גג, יש אנשים שקל להם יותר להגיד נשמת כל חי או פרק שירה, הלוואי שכל אחד יכול לעשות לעצמו נשמת פרטי שלו, מודה להקב"ה שיכל להדליק את המנורה והיה לו קורת גג לראשו, אני מבטיח לכם שיהיה יותר טוב והפרנסה תהיה טובה יותר, והכד שמן הקטן יהיה טוב לשמונה ימים, השטר הקטן של חמש דולר יהיה מספיק למשכנתא ולקניות, רק תהיו שמחים עד הישועה שתבוא במהרה.

דברים שנאמרו אחרי לימוד הדף גמרא

ברוך השם מיר האבן זוכה געווען צו לערנען א דף גמרא

נמצא, אחד נוסע לפלרידה, וזה שגר בפלרידה מגיע לכאן, זה אומר שאין באמת מקום שטוב שם, כל אחד רוצה לברוח כי מחפש שיהיה לו טוב, אבל החכם עיניו בראשו והוא לוקח את הגמרא ולומד, ואם לא מבין שיגיד את המילים הקדושות של הגמרא, ושלא ירגיש שזה בדיעבד, זה לכתחילה, רבינו אומר שזה נחשב ללמוד.

מגיעים עכשיו ימי החנוכה, היוונים הסכימו שיעשו הכל רק שלא ילמדו תורה, להשכיחם תורתך, המלחמה ביוונים זה לקחת עוד דף גמרא ועוד דף גמרא, ואחרי זה תרגישו טוב גם אם הצעיף שלכם, גם אם לובשים כמו עטיפת טלית, כשיש דף גמרא הכל טוב, וכלי דף גמרא שום דבר לא נותן סיפוק.

בבא קמא דף כט.

מוהרא"ש כותב באשר בנחל כמה וכמה פעמים, שהס"מ מוכן שיעשו הכל ורק שלא ילמדו דף גמרא, וברוך השם שיש לנו את רבינו, שהפקיר את עצמו ואת אשתו ואת ילדיו, כדי שלנו יהיה טוב, כדי שלנו יהיה דרך הלימוד, אחרי יותר ממאתיים שנה לאחרי פטירתו, גם אם לא מבינים בדיוק מה זה בור ומה זה נזק ומה זה קטלא ומה זה שעת נפילה, אבל אנחנו מאמינים באמונה שלימה בדברי רבינו זממילא יבין, שיום יבא ונבין.

בבא קמא דף כח.

- אומר לכם שוב, אין שום דבר שיכול באמת להביא סיפוק לאדם אם לא דף גמרא, בן אדם קונה רכב חדש זה נותן לו שמחה לכמה ימים, בן אדם עובר דירה לקריה, הוא שמח תקופה קצרה, קורא לחברים ולמשפחה ועושה חנוכת הבית, אבל השמחה לא תישאר אצלו להרבה זמן, בן אדם ראה מבצעים טובים והזמין לעצמו בגדים חדשים, ומישהו יגיד לו ביומיים הראשונים שזה יפה, כל זה לא יעזור לבן אדם באמת, אבל בן אדם שלומד תורה פשוט טוב לו, הוא מרגיש טוב עם עצמו.
- אנשים עומדים הרבה זמן במראה לפני שיוצאים מהבית, כדי להרגיש טוב עם עצמם, עם איך שהם נראים, ומשקיעים מוח ומחשבה איך להניח עליהם את הצעיף ושאר הבלי עולם הזה, ולא יודעים שאף אחד לא מסתכל עליהם בכלל, אולי כן מישהו אומר להם איזה מילה טובה על זה, אבל כל זה לא יביא לבן אדם סיפוק, הוא לא ירגיש טוב עם עצמו, סוף היום הוא חושב לעצמו למה קמתי בכלל ולמה אני הולך לישון, מה רוצים ממני, וכל זה לא למד גמרא.
- אנשים חושבים לעצמם: אולי אם אסע חופש לשם או לשם יהיה לי טוב, והרי אין מקום שעושה טוב, כי מי שגר בניו יורק רוצה לנסוע חופש למרוקו, ומי שגר במרוקו רוצה לנסוע לניו יורק, אף אחד אינו מרוצה במקום שהוא

מאוד קשה לבחור כי הוא צריך שידוך, אבל מצד שני הוא יודע לנצל את ימי הבחורות, יושב ולומד גמרא כל היום, עכשיו זה מוצ"ש ארוך, במקום להסתובב בריקנות ולקרוא עיתונים, תגרסו כמה דפי גמרא, אנשים שמסתובבים בברסלב כמה שנים ולא סיימו ש"ס פעם אחת, יכולים להתבייש בפני בחור שרק התקרב לא מזמן, וסיים ש"ס בפעם הרביעית, במקום לשמוע לכל קווי הנייעס, מי שמציית לרבינו זוכה להגיע למדריגות הגבוהות ביותר שיכול להיות.

בבא קמא דף ל"ב.

דף גמרא זה מה שנשאר לתמיד, בן אדם מניח כסף בצד וחוסך, זה לא משהו שלוקחים איתנו לעולם הבא, אבל הדף גמרא מלווה את האדם תמיד, בשכבך תשמור עליך והקיצות היא תשיחך, אנשים צועקים שאין כסף והכלכלה קורסת, כולם גונחים, אבל מי שמשקיע בתורה לא גונח ולא בוכה, כי את התורה אף אחד לא יכול לקחת ממנו.

בחורים סיימו כאן ש"ס ומשניות אין ספור, מי שסיים עכשיו משניות פעם ראשונה, ורואה שפתאום בפעם השניה זה נהיה קשה יותר, צריך לדעת, שככה זה בהתחלה, כי בפעם הראשונה היה לו קל כי רצה להגיע ליעד לסיים פעם אחת, אבל אחרי זה הלימוד הוא לשם שמים וזה קשה יותר, אבל אחרי תקופה כשמרגילים את עצמינו בלימוד משניות, זה נהיה מאוד קל, זה נהיה חלק מהאדם, חלק מהסדר יום שלו, כשבני הנעורים מכניסים לעצמם את סדר דרך הלימוד, זה נהפך לחלק מהם.

רק לאחרונה היה ראש השנה ועכשיו כבר פרשת וישב, אנחנו עשירים, למדנו את בראשית, נח, לך לך, וירא, חיי שרה, תולדות, ויצא, וישלח, וישב, ועוד מעט יש כבר חזק חזק ונתחזק, מי שיש לו שכל לומד כל יום קצת חומש, מיום ראשון בשבוע, ואז נשאר לו משהו בידו.

הרבה בתים בישראל נופלים כשהאשה מפסיקה להעריך את הבעל, והיא לא מבינה למה היא צריכה לכבס את הבגדים שלו, אולי הפוך, אם יש לה הרבה יראת שמים היא יודעת שזה תפקידה וככה כתוב בשו"ע, אבל כשאין יראת שמים ולא יודעת מה כתוב בשו"ע, היא תסכים לעבוד ולא תרגיש כלל שהיא עובדת קשה אך ורק אם היא מעריכה את הבעל, יעקב אבינו עבד שבע שנים לרחל ולא הרגיש כלל שהוא עובד קשה, ככה התורה אומרת, אם הבעל לומד כל יום בבית, האשה תעריך אותו, והבית שלו לא יפול.

בבא קמא דף ל"ג.

ב"ה מגיע שבת קודש, בא שבת בא מנוחה, שבת הוא יום שמגיעים לבית הכנסת, ויש לזכור את דברי רש"י השבוע על דינה שהיתה יצאנית, כאמה כן בתה, הילדים עושים מה שההורים עושים, וכשהאבא מגיע לבית הכנסת, ומתפלל ולא מדבר כל התפילה, זה מה שהבן שלו יעשה, אם הוא ישב בסעודה שלישית והוא לא יהיה מהדור הישן שיושב לשמוע מה הגבאי מלמד בשיעור, אלא מהחכמים שישובים ומפטפטים, בסוף הבן שלו בכלל לא יבוא לבית כנסת, אבל מי שמגיע ומשתתף בתפילות ובזמירות ושיעורים, ומנצל את המתנה של שבת קודש, יזכה לבנים טובים.

שבת הוא יום של מתנה, בשבת קודש יהודי מקבל פה חדש, הלב נפתח לשירה ולדיבור אל הקב"ה מה שלא קורה בכל ימות השבוע, עוד מעט מגיעים ימי החנוכה להודות ולהלל.

בבא קמא דף ל"א.

יש לי שמחה גדולה, כשהבחור ניגש אלי ואמר לי שסיים ש"ס בפעם הרביעית, אנשים מסתכלים על הש"ס ומלאים בייאוש ולא חושבים שיוכלו אי פעם בחיים לסיים את הש"ס, והנה בחור יושב ולומד, מצד אחד

אבל הקב"ה עזר לנו בזכות הצדיקים וניצחו את הטומאה והמשיכו ללמוד את התורה הקדושה, לכבוד חנוכה צריך לקבוע שיעור חדש בגמרא ומשניות, זה יתן לכם הרבה סיפוק ושמחה, לפעמים בן אדם מקנא באחרים ורק רוצה להיות כמו פלוני ואלמוני, ומנסה לחקות ולעשות הכל כמוהו, אבל זה לא עוזר ולא יהיה בשמחה, רק התורה הקדושה משמחת את הבן אדם.

- מי שחטא ונפל בפגם הברית, וכי ילך לצום עכשיו, הרי אין לנו כוחות לצום, ורבינו אומר שצום לא יעזור לו, אבל יש לנו עצה לתיקון, ניקח את הגמרא ונלמד ולא נתייאש, והיצר הרע כל מטרתו זה להפיל את האדם לייאוש, שהאדם לא ילמד ויעזוב את השי"ת, וכשיהודי חוזר אל הקב"ה אחרי שחטא, עוזב אותו היצר כי רואה שהוא לא מצליח להפיל אותו.

בבא קמא דף לה.

- הדרן עלך פרק המניח, אשרינו שביום שכל כך עסוקים זוכים וגונבים זמן ללמוד גמרא, הרי כולם גונחים ובוכים שאין כסף עכשיו הכלכלה קורסת, היה כמה שנים שנתנו מהעיריה עזרה כספית, והכל קורס, אבל תזכרו שהתורה הקדושה לא קורסת אף פעם, לא מאבדים את התורה שלומדים, בזמן זו כשכולם בוכים זה הזמן להינחם עם התורה.
- רבינו אומר שכל ענין הכסף הוא דמיון, כי הרי גם העשירים הגדולים אומרים שאין להם כסף עכשיו כי הם השקיעו עכשיו הרבה כסף, אם כן גם מי שאין לו כסף יכול להגיד את זה, שכרגע הוא מושקע ואין לו כסף.

- בימי החנוכה נתחדש בלימוד התורה, גם אם נפלנו למטה מעשרה טפחים, אור החנוכה תאיר את נשמתינו, וניקח גמרא ומשניות ונגרוס לתקן ולהאיר את נשמתינו, לאור באור החיים.

בבא קמא דף לג.

- אנחנו עומדים ימים ספורים קודם חנוכה, בחנוכה היה גזירה אחרת מפורים, בפורים רצה המן להרוג את עם ישראל, אבל בחנוכה רצו להשאיר את עם ישראל בחיים, אבל שיתערבו עם הגויים, ושיעזבו את לימוד התורה, רצו להשכיחם תורתך, והקב"ה עשה נס, וכמו כן עושה הקב"ה את הנס בכל דור ודור, וכל יהודי יכול לקחת את הגמרא ולחזור אל הקב"ה באלו הימים.
- זה לא כזה דבר קשה לסיים ש"ס בכל שנה, 7 דפים ביום לוקח פחות משעה, ותרגישו כל כך טוב עם זה.

בבא קמא דף לד.

- היום ערב חנוכה, עוד מעט מדליקים נרות, היוונים רצו שנעזוב את הגמרא, ושלא יהיה טהרה בעם ישראל, וטמאו כל השמנים,

שבת קודש פרשת וישלח בצל ראש הישיבה שליט"א

בוויליאמסבורג

צרותיו שנפל עם אשה קשה, ושאלו ראש הישיבה במי אתה מקנא, ואמר שהוא מקנא בזוג ההוא שכל כך מצליחים ורק הוא עובר צרות, ואמר לו ראש הישיבה וכי בפלוני אתה מקנא, אתה יודע למה הם הגיעו לשבת בקריה? הם הגיעו להגיד שהם החליטו להתגרש, ודיבר ראש הישיבה שאין מה לקנא כי אם ביהודי ירא שמים.

בשבת בבוקר לימד ראש הישיבה זוהר הקדוש, וסידור עת רצון במשנה אלו דברים שאין להם שיעור, ודיבר בענין הכנסת כלה, והפליא את האברך שכל כך מסייע לחתנים שיהיה להם כל צרכם לחתונתם בסכומים גדולים.

בסיפורי מעשיות סיפר במעשה של י"ב השרות שהלכו עם הבת הקיסר, איך שידעה תמיד לצאת בדרך חכמה, והכל היה בפה, כל הכח שלה היתה בפיה, ואכן כוחינו בפה לדבר אל השי"ת, ואמר ראש הישיבה שהוא הדין בבית שצריך לדבר יפה, ואם פוגעים מפייסים יפה, ואמר ראש הישיבה אני נוהג להיות זה שמבקש סליחה ראשון, ואמר אל תדאגו לא רבים בבית, אבל תמיד יש על מה לבקש סליחה, אולי איזה מילה לא נאמרה במקום.

אחרי התפילה ראה ראש הישיבה שהגיע

• בליל שבת אחרי התפילה הבחורים התחילו לשיר בסעודת שבת, וכינתיים ראש הישיבה דיבר עם כמה אברכים, ואחרי זה נכנס וראה את ההתלהבות בשירה וזמרה ומאוד נהנה, ואמר לאחד הבחורים שישב מבוויש בפניה, ושאל אותו וכי ככה אתה תשב אצלך בשולחן שבת, בא תיכנס ותשיר.

• ראש הישיבה שאל את הבחורים מיכנאל אם מכירים את פלוני שגר שם, ואמרו שכן, ואמר להם ראש הישיבה שב"ה היהודי הזה יגיע בשבת זו לראשונה להתפלל אצל ר' יצחק, הם היו ממש בהלם איך יכול להיות שהוא הגיע לר' יצחק, וסיפר ראש הישיבה שיהודי זה מאז פטירת מוהרא"ש לא יכל ללכת לאף ירא שמים, כי מוהרא"ש כתב בצוואה שאף אחד לא יירש מקומו, אבל מוהרא"ש כותב אין ספור פעמים באשר בנחל שצריך לחפש ירא שמים מאנשי שלומינו וללכת אליו, ואמר ראש הישיבה שכבר 3 שנים שהוא מדבר עם היהודי שילך ויחפש ירא שמים מאנשי שלומינו למורה דרך, שלילדים שלו יהיה על מי להסתכל, וב"ה שהדברים עשו רושם, ודיבר ראש הישיבה על החשיבות של מורה דרך.

• אחרי הסעודה הגיעו ל'שבת אחים' אצל ראש הישיבה, ובאמצע סיפר ראש הישיבה שבאמצע הקיץ הגיע איזה אברך ותינה את

הישיבה וכי אתה מביט על אנשים אחרים, אתה מסתכל אם יש עולם או לא, תסתכל רק על עצמך, ועל נשמתך.

בסעודה שלישית לימד ראש הישיבה בשיחת הר"ן במעלת תפילה והתבודדות, והדגיש ראש הישיבה שבשבועות אלו יש כל כך הרבה אריכות בפרשה, פסוקים שלמים נכפלו שוב ושוב, ואילו בפרשת משפטים כשיש אות ו' מיותר מיד לומדים מזה תילי תילים של הלכות, כי בפרשיות אלו לומדים את כח התפילה, כמה האבות הקדושים דיברו אל הקב"ה, ותמיד סמכו באמונה ובטחון על הקב"ה ומעולם לא שאלו קושיות על הקב"ה.

אברך בסוף התפילה, והתפלל מהר ביחידות כי רצה לשמוע סיפורי מעשיות, אמר לו ראש הישיבה, שרוצה להפסיק לספר סיפורי מעשיות, כי אין שום טעם לבוא לישיבה להתפלל ביחידות בגלל סיפורי מעשיות, ואם לא הספיקו להתפלל בישיבה במנין [התחילו כבר בעשרה לתשע] צריך ללכת לבית כנסת אחר להתפלל במנין, ולא להתפלל ביחידות.

בדרך אמר בחור אחד לראש ישיבה שלא מביין איך יכול להיות שכאן בבית כנסת שאפשר לקנות עצות לכל החיים, ולהפוך את החיים לטובה והבית מדרש לא מלא, ואילו בתי כנסת אחרים מפוצצים לגמרי, אמר לו ראש

***

פנינים מסעודת ראש חודש טבת תשפ"ג

לתומכי הכולל

- למה אתה חושב שמצב המלחמה באוקראינה משתפר, המצב שם נהיה רק יותר גרוע, כי ברגע שמעיפים טיל, בניין נופל ומתרסק, עכשיו לך לבנות, להפיל אפשר בשניה, ולבנות לוקח זמן, מי יודע אם יהיה חשמל וכו'.
- כל מה שקורה בכל העולם הוא רק בגלל היהודים, כל העולם נברא בשביל היהודים.
- רבינו אומר בספר המידות (אמונה ח"א, סימן מ"ד) שמלחמה הוא אתחלתא דגאולה.
- שאלו את ר' נתן אם הוא זוכר להגיד משהו מהספר הנשרף מרבינו, ואמר שזוכר שכתוב שסעודת ראש חודש סגולה לבנים, ומוהרא"ש כותב שהכוונה היא גם להיפקד בבנים וגם לבנים טובים.
- אנשים לא כל כך מקפידים על סעודת ראש חודש, באמצע היום קשה לאנשים להתיישב וליטול ידים לסעודה, אבל בליל ראש חודש כשבין כה מתיישבים לאכול ארוחת ערב, למה שלא יטלו ידים, אני נוהג בכל ליל ראש חודש להוסיף לחמניה לארוחת הערב, כדי ליטול ידים לסעודת ראש חודש.
- אצל סבא שלי [גאב"ד קארלסבורג זי"ע] מדי ראש חודש היו עורכים סעודת ראש חודש, לכל אברכי הכולל, העלו אותם אצלו הביתה, כל הסעודה לקח חצי שעה, הוא לא דיבר כלום, נטלו ידים אכלו קצת דג ממולא, ושרו
- ברכי נפשי, ברכו ברכת המזון, וירדו בחזרה לכולל ללמוד.
- כתוב מהאריז"ל הקדוש שצדיקים מגולגלים בדגים, ולכן אוכלים דג בשבת כדי להעלות את נשמתם.
- בעולם העליון זה לא כמו כאן, כאן אפשר להיות צדיק בכמה פרוטות, קונים קצת בגדים יפים וכו', אבל למעלה זה סיפור אחר לגמרי, צריך באמת להיות צדיק, אבל לנו יש את רבינו, ומי שזוכה להיות באומן, רבינו יעזור לו.
- רבינו אמר דבר פלא, שאפשר להתעקש למעלה שלא רוצים לבוא שוב לגלגול בעולם הזה. הרי היום אין כמעט נשמות חדשות, הכל זה גלגולים, כבר כמה מאות שנים כך.
- רבינו אמר על נשמתו של ר' נתן שהיא נשמה חדשה, ולא גלגול של נשמה שכבר היתה כאן בעולם הזה.
- ועם כל זאת אמר ר' נתן שהוא יהיה מוכן שנשמתו תתגלגל ותחזור שוב לעולם, כדי שיזכה להיות עוד פעם אחת בציון רבינו באומן.
- ברוסיה כשהתחילו הצרות נגד עם ישראל, היחידיים שנשארו באמונתם הם חסידי חב"ד וברסלב, כי אצלם השקיעו אמונה בילדים הקטנים.

- הריי"צ מליובאוויטש זצ"ל ביאר הטעם שהמצוה הראשונה בתורה, הוא פריה ורביה, כי זה כל היהדות וכל התורה, אם אתה יהודי תביא עוד יהודי לעולם, אם יש לך אפשרות לעשות עוד משהו ליהודי, להפיץ יהדות, זוהי המצוה הראשונה בתורה.
- זה מה שרבינו הקדוש מסאטמאר עשה, לקח את הילדים שהגיעו ממדינות ערב לארץ ישראל, הכניס אותם למוסדות רב טוב שהקים והציל את נשמתם, אני זוכר כשהייתי בחור בישיבה, היה שם בחור שהוציאו את אבא שלו מהסוכנות הציונות, העסקנים של רב טוב גנבו אז מהציונים ארבעים אנשים, והצילו את הנשמות מרדת שחת בקיבוצים.
- כאן בקריה כולם שולחים את הילדים למוסדות שלנו כי אין להם ברירה, אין כאן מוסד אחר, אבל בעיר יש להרבה אנשים מה להגיד, שאני עושה את המוסד מדי אדוק... ושולחים למוסדות אחרים.
- אתה שואל למה הרה"ק מסאטמאר לא עבד על זה שהאנשים יתחתנו בצעירותם כמו שהיה קודם השואה. התשובה היא פשוטה, הוא היה עסוק בלבנות את היהדות מחדש, אי אפשר היה ללחום גם בזה, כמו שמוהרא"ש לא היה עסוק בזה הרבה שנים כשהיה עסוק בלהציל נשמות ישראל.
- עכשיו הם פירסמו את הסיפור שאצלינו זה כבר ידוע מזמן, שהרה"ק הדברי יואל שאל את בתו הגדולה של ה'ברך משה' מרת חיה ע"ה, כשהיתה בת 12, למה את עוד לא כלה?
- הקריה כאן הוא נסים שלא כדרך הטבע, אין לזה שום הגיון, שבזמן כזה קצר יהיה כאן הכל, מוסדות לילדים, בית ספר לבנות, בתי כנסת, מקוואות, דיין, מאפיית מצות, זה ממש שלא כדרך הטבע.
- אין לי מספיק דירות כפי הביקוש שיש, כמה דירות שבונים, הכל מיד נחטף, ואנשים באים לגור כאן, צריך הרבה להתפלל שיצליח ויהיה שלום ואחווה.
- הלכתי ביום חמישי לראות עם ר' שבתי את הבנין החדש שקנו, זה משהו ענק, לא יודע עוד מה לעשות עם זה, שטח של 20 אלף רגל, בלי קירות בפנים, גג גבוה, אפשר לעשות מזה אולם חתונות, אפשר לחלק ולעשות כיתות.
- הכל כאן נסים שלא כדרך הטבע, התחילו את המוסד כאן עם 10 ילדים, בהתחלה הייתי כותב כמה מילים לצוות במעטפה של המשכורת, עכשיו הם שואלים אותי למה אני לא כותב, שאלתי אותו כמה מעטפות הוא מחלק בשבוע משכורת, הוא ענה לי שבעים מעטפות, וזה לא שייך לכתוב שבעים מכתבים...
- שאלתי בהתחלה את הילדים אם הם מרוצים כאן במוסד, ילד אחד ענה שהוא מאוד מרוצה כי לא פוגעים כאן בילדים ולא מעליבים אותו, במוסד הקודם פגעו בו, כשאבא שומע שפוגעים בילד שלו, אין לו שום דרך איך לעזור לילד, זה צער גדול, כי אם הוא יגיע למוסד, יפגעו עוד יותר בילד שלו, הילדים יצחקו על הילד שאבא שלו הגיע וכו'.
- בסעודה הקודמת הביאו אברכים מלעיקווד ששאלו כאן שאלות קשות, אמרתי לר' משה אריה הפעם אתה מביא אברכים מהקריה, הם תלמידים שלי והם ישבו בשקט ובדרך ארץ ולא ישאלו כלום, ובדיוק מה שאמרתי זה מה שקורה כאן, כולם יושבים בשקט ולא מדברים.
- ד' יעזור שלא יצליחו לפגוע בחינוך, כל הגזירות של השלטון.
- אתה יודע שהדיין שליט"א אחרי כל השיעורים והלימודים ולימודי הכולל, הוא לומד כל יום ח"י פרקים, ומסיים כל שנה ש"ס וזוהר הקדוש ועוד ועוד.
- אתם שמעתם מה הוא שואל? הוא שואל שאלה טובה, הרי כל יום הוא עובד קשה ומצליח להכניס את סדר הלימודים שלו, וביום ראשון הוא לא עובד בכלל, ולא מצליח להכניס יותר בלימודים.

גדול, והחכמה הגדולה היא לא לעשות עסק מזה, כי אם תתחיל להגיד לו שזה בעיה, יהיה לו קשה לצאת מזה.

שאלו אותי אתמול למה קהילות אחרות לא מעתיקים את השיטה של חתונות בזול, נו מה התשובה לזה, התשובה היא שאי אפשר להעתיק את זה, קודם כל יש בכל קהילה עשירים שאף אחד לא יכול להגיד להם כלום וצריך לכבד אותם, וחוק מזה איך אנשים ישרדו בחיים, אם יש לבן אדם את הקב"ה והוא מדבר אליו והוא שמח בלימוד התורה, אז הוא לא צריך את השמחות היקרות, אבל מי שאין לו את זה, כל החיות שלו זה מזה שהוא הולך עוד מעט לעשות חתונה שכל העיר תדבר על זה, וכבוד וכבוד וכו', אבל אצל רבינו יש לך חיות מהתבודדות ומתורה ומשלום בית.

אתם חיים כאן בקריה ולא יודעים בכלל מה קורה בעיר, איזה חתונות יקרות עושים שם.

פעם אנשים רעבים היה להם אוכל רק חצי חודש כשיש חתונות, אבל היום כל האולמות מפוצצים כל לילה, עם תנאים, שבע ברכות, בר מצוות, והאוכל שם עוד יותר יקר מבחתונות, כי בחתונות צריך ששני המחוננים יסכימו לתת את הדבר היקר הזה, אבל כשיש מחותן אחד הוא משתולל ועושה הכי יקר... ויש קידושים שמשקיעים הרבה, והכנסת ספר תורה... ומי שלא מעתיק את זה עוד נחשב לאחד שסטה מהמסורה.

אומרים שהחתונות שלנו זה לא כפי המסורה, האמת היא שהמסורה בכל הדורות היה שהרבנים שמרו על העניים שלא יקרסו, והם ענשו גם את העשירים שלא יעשו דברים להוציא עיניהם של העניים.

היום שוכרים בן אדם שישמש את המחותן בליל החתונה, נותנים לו 5 אלף דולר ויותר, והוא מנגב את הזיעה של המחותן, אחרי זה הוא אומר לו עכשיו תגיד מזל טוב, עכשיו תאכל, בזמן של המהרש"א יצא מודה חדשה

שמעת מה אמר לי אתמול ר' אברהם פריד, הוא אמר ששמע הרבה דרשות מהראש ישיבה אבל לא חשב שזה קשור אליו, אבל כשראה את ר' שבתי עושה סיום הש"ס הוא התחיל גם כן ללמוד בסדר דרך הלימוד.

לכן כל כך חשוב הסיומים שעושים, זה התחיל יום אחד כשי.פ. עשה סיום משניות, הוא עוד למד משניות מאז שלמד אצלי בוויזן, ואמרתי לו לך ותקנה חבילת עוגיות, אחרי מנחה הכרזתי שהולך להיות סיום משניות, ושנים אחרי זה אמרו לי אנשים שהתחילו אז ללמוד משניות.

לפעמים יש לאנשים במוח שלהם כזה מחשבה, שהדרשות האלו לא קשור אליהם, וכשרואים שאחרים לומדים ומסיימים אז הם מתחברים לזה.

לכן אני עושה את כל הסיומים האלו, אני לא מתכוין לעצמי, ולפעמים אף לא לטובת המסיים, אלא אולי יש מישהו כאן שיראה שמסיימים וגם יתחיל ללמוד.

לילדים מאוד חשוב הסיום שעושים להם, כשנותנים להם מחיאות כפיים זה נותן להם הרבה כח להמשיך.

לא כל ילד יכול להכיל במה בחדר או במקום ציבורי, ולילד כזה צריכים ההורים לערוך לו את הסיום בבית, האבא האמא והילד.

אני תמיד אומר לא להתחיל שוב מהתחלה, אלא להמשיך איפה שאוחזים, אחרת מתחילים ומפסיקים ומתחילים שוב ומפסיקים, צריך להמשיך, גם אם נשאר תקופה באמצע עירובין.

ניגשתי פעם למוהרא"ש על ילד אחד שאני רואה שנכנס לו שגעון, כל פעם שאני מדבר אליו הוא עושה איזה תנועות עם האצבעות וכו', זה היה נראה מאוד מפחיד, ומוהרא"ש אמר לי אל תתייחס וזה יעלם, וכך הוה, אפשר להסתכל על זה כמופת ממוהרא"ש, אבל אפשר להסתכל על זה כמופת עוד יותר

פינה שרק תהיה.

מוהרא"ש התחיל לכתוב אשר בנחל בחנוכה, הרבה דברים טובים קרו בימי החנוכה.

אני הולך בכל שבת לבית מדרש דרך של 20 דקות, ואם יש שלג זה יכול לקחת שעה, בשנים האחרונות לא היה כזה שלג כבד, אבל לפני שנים כשהיה שלג כבד הלכתי לשם, ואני לא ניהלתי את הבית מדרש, הייתי אברך פשוט.

אילו לא היה לנו את המוסד שהקמנו, הילדים שלנו לא היו מדברים איתנו, כי היו אומרים להם במוסדות שלהם, דברים נגד היכל הקודש, וזה היה נכנס בלבם, אני זוכר כשהייתי ילד צחקו מזה שסבא שלי הולך עם גרביים לבנות, ככה זה ילדים צוחקים מהורים של אחרים בלי לחשוב פעמיים.

כל החברים שלי ובני דודים שלי הגיעו ובכו בפניי, ואמרו לי: אתה לא חושב מה שאתה עושה, אתה לא תוכל לעשות שידוכים, למה אתה עושה את זה לילדים שלך, אבל ברוך השם יש נסים.

אמרו לי שהתחילו לכתוב את כל השידוכים שהראש ישיבה היה השדכן, השידוך הראשון היה ר' יענקל', הוא הגיע לישיבה והיה למדן גדול, הקשיב כמה שיעורים והתחבר לזה והתחיל ללמוד משניות, היום הוא יושב ולומד כל היום.

התבוננתי כמה פעמים במה שכתוב בצוואת מוהרא"ש שהיה לו חלק ביותר מאלפיים שידוכים, מה הכוונה, האם הוא ספר כל מה שעסק בשידוכים, מה זה המספר אלפיים.

מעניין בירושלמי מובא הרבה תנא שנקרא 'גמליאל זוגא', ויש אומרים שהוא נקרא כך כי היה שדכן, מזווג זיווגים.

אתה באמת חושב שכל השידוכים שאני עוסק נהיה בסוף? מנסים, יש מישהו שיש לו בן ויש מישהו שיש לו בת, ומנסים, גם אם ההוא נעלב בהצעה שהצעת לו, העיקר שאתה לא

שכל בן אדם התחיל ללכת למקוה עם מישהו שהיה סוחר לו את הבגדים תמורת כמה פרוטות, והרבנים אסרו את זה כי לא לכל אחד יש לשלם את זה, וכולם התחילו להיות עשירים, אבל את המשמש הזה בחתונות אי אפשר לבטל, כי הרבנים באמת צריכים משמשים, וזה ממש קידוש השם שיש משמש לכל מחותן.

היה פעם סיפור שהרה"צ מצעהלים אמר להרה"ק מסאטמאר שהוא לא יכול לעשות עכשיו דינר התרמה, כי הוא כבר עשה לפני שבועיים לטובת ענין של צדקה, והולך לעשות עוד שבועיים שוב לענין אחר, ולא יתנו לו עכשיו, אמר לו הרבי מסאטמאר אני עובד הפוך, אני עושה כל שבוע דינר וככה אני מלמד את האנשים שלי לחלק צדקה.

כל כך נהניתי כאן למטה במנחה מעריב עם הילדים, הם אוספים צדקה, רבינו אומר בחיי מוהר"ן (סימן יז) שהקול של דפיקת המטבעות לצדקה זה עזות דקדושה, צריך לתת צדקה לכל אחד.

במשניות זבחים (פרק א משנה ב) כתוב שמעון אחי עזריה אומר, וביארו בגמרא (סוטה כא. וברש"י) למה כתוב שמעון אחיו של עזריה, כי אחיו עזריה היה לו כסף ועזר לאח שלו שמעון ללמוד, ועשה איתו תנאי שיהיה לו חלק בתורה שלו, ולכן כתוב שמעון אחי עזריה, ומכאן המקור ליששכר וזבולון, וכל מי שיתמוך בכולל יהא לו חלק בלימוד שלו.

מישהו שואל אותי למה פתחת כולל, וכי חסר לך עשרה בטלנים, יש לי במפעל יותר מעשרה בטלנים, ואפשר לצאת בזה חובת הבטלנים בקריה.

אני זוכר שבהתחלה כשדיברו מהקמת הקריה, האברכים שאלו איך יהיה פרנסה, אמרתי לאברכים וכי היד של הקב"ה מגיע רק עד נקודה זאת, וכי אחרי הנקודה הזאת הוא כבר לא יכול לתת פרנסה, חס ושלום לחשוב ככה, הקב"ה יכול לתת פרנסה בכל

אבל כשמגיע לברכת מודים חייב כל אחד להגיד בעצמו, זה לא תורה חסידית, בעל הלבוש מביא את זה, אי אפשר לשלוח שליח ציבור להודות להקב"ה, אפשר לשלוח שליח שיבקש בשבילך הכל, אבל לא להודות, את זה אתה חייב לעשות בעצמך.

כששוכחים להגיד על הנסים בברכת המזון, אומרים הרחמן הוא יעשה לנו נסים, ואמי מורתי תליט"א אומרת תמיד, הרי ברכת על הנסים זה הודאה ולא בקשה שיעשה לנו נסים, ולמה אומרים הרחמן הוא יעשה לנו נסים בדרך בקשה, רק הענין הוא שמי ששכח להודות להקב"ה על הנסים ועל הפורקן וכו', הוא כבר צריך לבקש בקשה שיהיה לו נסים וכבר צריך רחמי שמים, אני לא יודע ממי היא שמעה את זה.

צריך לברך ברכת המזון ולהזדרז להדלקת הנרות עוד מעט כבר שוקעת השמש, הנר האחרון של זאת חנוכה.

ראיתם את התורה הראשונה בליקוטי מוהר"ן עם פירוש שפתי תפתח? מחר אמור לצאת התורה השניה, זה כבר מעשה אומנות, כי יש בזה קצת קבלה אבל עדיין ילדים יוכלו ללמוד בזה, כל אחד יוכל ללמוד את זה.

ראיתי פעם כתוב באשר בנחל שאף נשים יכולות ללמוד ליקוטי מוהר"ן, היה ילד שאמר לי שכל מה שהוא מתפלל הוא מבין, אבל יש משהו אחד שאבא שלו לא מצליח להסביר לו מה זה חקל תפוחין קדישין, ואמרתי לו שזה לא בשבילו, אף שזה כתוב בסידור, בואו ונצא לקראת כלה לקראת שבת מלכתא לחקל תפוחין קדישין, הפירוש הוא שדה של תפוחים קדושים, אבל להבין מה זה, זה כבר קבלה.

מה זה יד ד' ? וכי להקב"ה יש ידיים, רק אנחנו לא מבינים שפה רוחנית, ולכן צריך להסביר לנו על ידי דברים שיש כאן בעולם הזה, וגם עיני ד', אין עינים להקב"ה אבל ככה מדברים אלינו, וגם תפוחין קדישין זה מושג כזה

תיעלב, כי אם הוא נעלב ואחרי זה אתה נעלב זה לא יסתיים, אבל אם רק הוא נעלב בסוף הוא יתפייס וזה יעבור, כי סך הכל הצעתי לו שידוך שחשבתי שמתאים בשבילו.

• מישוהו אמר לי שהוא קנה כאן דירה ולא אמרו לו מקודם שיש כאן את כל הסודות, הרחוב הראשי נקרא רחוב 52 זה בן, ולכן יש כאן כל כך הרבה ילדים ב"ה.

• העיקר להכניס בילדים אמונה, מאוד שומרים כאן על הילדים, צריך גם מאוד לשמור על חברים טובים.

• חבר טוב הוא דבר טוב מאוד, אפשר גם שהחבר יגור בקצה השני של העולם ומתחזקים בטלפון.

• אנשים פוגעים במפיצים, שהראש ישיבה מדבר כל כך הרבה משלום בית, בעז"ה נתחיל לדבר עוד יותר, היה בשבת בבוקר דרשה מאוד חריפה על זה.

• חשבתי מה הכוונה שזאת חנוכה זה הגמר של כל התיקונים, אלול, ראש השנה, י"ג מידות, ערב יו"כ, יום הקדוש, שם ה' (מחרת יום כיפור), סוכות, הושענא רבה, שמיני עצרת, שמחת תורה, יכול להיות שזה כבר כתוב, הרעיון הוא כך.

• במשך כל חודש תשרי הכל טוב ויפה, בוכים מתפללים ומבקשים וצמים, אבל חנוכה זה זמן של הודאה, כשמתחילים להודות להקב"ה בזה מתקנים את הכל, מאוד חשוב לבקש, אבל זה יותר קל מלהודות, כשמודים להקב"ה בזה מסיימים את התיקונים.

• זה תורה יפה? אבל זה המציאות, לבן אדם קל מאוד לבקש מהקב"ה, אני צריך דירה אני צריך רכב, אני צריך עבודה, לכסות את הכרטיס אשראי, אבל קשה להגיד רבש"ע ש'כת, זה גמר התיקונים.

• אין כזה דבר להודות יותר מדי, וזה מעניין כי תפלת שמו"ע לש"ץ תיקנו לכל מי שלא יודע להתפלל, שהבעל תפלה יגיד ויוציא אותו,

- להסביר לראש שלנו שיש כזה שדה קדוש עם תפוחים.
- אני מתפלל הרבה שאוכל להוריד את ליקוטי מוהר"ן לאנשים כמונו.
  - רק תזכרו מה זה זאת חנוכה, להודות להקב"ה מביא את כל התיקונים, כי יותר קל לבקש מלהודות.
  - כבר למדתם עצתו אמונה השבוע? פעם היית קורא עצתו אמונה.
  - א פרייליכע חנוכה, שד' יעזור שנפעל היום כל טוב

***